

Közlemény

az Európai Adatvédelmi Testület által a 2024. évre prioritásként meghatározott, a hozzáférési jog érvényesítésére fókuszáló összehangolt intézkedés eredményéről

Az Európai Adatvédelmi Testület (EDPB) 2025. január 16-i plenáris ülésén elfogadta a hozzáférési jog érvényesítésére fókuszáló összehangolt intézkedés („*Coordinated Enforcement Framework*” – CEF) keretei között készített jelentést. Az intézkedésben részt vevő adatvédelmi felügyeleti hatóságok tapasztalatait összesítő dokumentum felsorolja az adatkezelők előtt álló akadályokat, problémákat és ajánlásokat fogalmaz meg a hozzáférési jog GDPR-nak¹ megfelelő gyakorlása érdekében.

2024 folyamán az Európai Gazdasági Térség (EGT) 30 adatvédelmi felügyeleti hatósága (köztük az európai adatvédelmi biztos) összehangolt fellépést indított annak érdekében, hogy felmérje, hogy a hozzáférési jog gyakorlásához kapcsolódó követelményeknek az adatkezelők a gyakorlatban hogyan felelnek meg. A 2024-es CEF egyik kiemelt fókuszja az érintettek jogairól (hozzáférési jog) szóló iránymutatásnak² („01/2022. sz. iránymutatás”) való megfelelés vizsgálata volt.

Ezzel a harmadik CEF fellépéssel az EDPB a következőket kívánta elérni:

- biztosítani, hogy az érintettek hatékonyan gyakorolhassák a hozzáférési jogot, és értékelni, hogy az adatkezelők a gyakorlatban hogyan tesznek eleget a hozzáférési jognak,
- felhívni a figyelmet a hozzáférési jogra vonatkozó követelményekre és az 01/2022. sz. iránymutatás tartalmára,
- a CEF keretében elemzés céljából összegyűjteni a részt vevő felügyeleti hatóságok tapasztalatait és következtetéseit.

A felügyeleti hatóságok különböző köz- és magánszférabeli adatkezelővel és/vagy közvetlenül azok adatvédelmi tisztviselőivel vették fel a kapcsolatot egy közösen elfogadott kérdőív segítségével. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) az összehangolt fellépés során a hazai vagyonszabadság tevékenységet folytató vállalkozásoknak, közműszolgáltatóknak és távközlési szolgáltatóknak a GDPR szerinti hozzáférési jog biztosításával kapcsolatos gyakorlatát kívánta felmérni.

A válaszok beérkezését követően a felügyeleti hatóságok elkészítették saját nemzeti jelentéseiket. Ezeket az EDPB Titkársága összesítette és összeállította azt a dokumentumot, amely az EDPB 2025. január 16-i plenáris ülésén elfogadásra került. A kérdőívre EGT-szerte összesen 1185 adatkezelő válaszolt. Ezen adatkezelők egyaránt magánjogi szervezetek, a kis- és középvállalkozásoktól a különböző iparágakban és területeken tevékenykedő nagyvállalatokig, valamint különböző típusú közjogi szervezetek.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet vagy GDPR).

² az érintettek jogairól szóló 01/2022. sz. európai adatvédelmi biztos iránymutatás - hozzáférési jog https://www.edpb.europa.eu/system/files/2024-04/edpb_guidelines_202201_data_subject_rights_access_v2_hu.pdf

A jelentés a CEF-ben részt vevő valamennyi felügyeleti hatóság megállapításait összesíti és a munkájuk jelenlegi állását mutatja be.

A jelentés első része a hozzáférési jog jogi hátterét, valamint az adatkezelők megkeresésére és a részt vevő felügyeleti hatóságok által az adatkezelőktől begyűjtött adatainak elemzésére használt módszertant ismerteti. Bemutat továbbá néhány számadatot a válaszadó adatkezelőkről és a hozzájuk beérkezett hozzáférési kérelmekről. E tekintetben sok felügyeleti hatóságot meglepett az a tény, hogy számos válaszadó adatkezelő nagyon kevés hozzáférési kérelmet kapott 2023-ban, ami arra utalhat, hogy nem minden hozzáférési kérelmet minősítenek hozzáférési kérelemnek az adatkezelők, és ez esetleg általános értelmezési problémákra utalhat.

A második rész ezután néhány pozitív megállapítást tesz (amelyek között szerepelnek egyes adatkezelők által alkalmazott joggyakorlatok). Ezek közé tartoznak például az egyes adatkezelők által bevezetett felhasználóbarát online űrlapok, amelyek lehetővé teszik az érintettek számára a hozzáférési kérelem egyszerű benyújtását, valamint a „self-service” rendszerek, amelyek támogatják az érintettet abban, hogy néhány kattintással és bármikor önállóan letölthesse személyes adatait.

Ez a rész elemez továbbá hét, a CEF keretében megfigyelt problémakört is. A jelentés minden egyes problémakör esetében röviden ismerteti a szóban forgó problémát, a GDPR vonatkozó rendelkezéseit, azt, hogy az 01/2022. sz. iránymutatás melyik részét érinti, és miért jelentett problémát. Ezek egyike a hozzáférési kérelmek kezelésére vonatkozó dokumentált belső eljárások hiánya. Emellett a hozzáférési jog korlátainak következetlen és túlzott értelmezését is megfigyelték, például azt, hogy bizonyos kivételekre nagy mértékben támaszkodva automatikusan elutasítják a hozzáférési kérelmeket. Egy másik példa a hozzáférési jog gyakorlása során az érintettek által tapasztalt akadályok, mint például a formai követelmények vagy a személyazonosító dokumentumok indokolatlan, túlzásba vitt bekérése. A jelentés minden egyes problémakörhöz néhány figyelemfelhívó pontot vagy (nem kötelező erejű) ajánlást tartalmaz. Ezek közé tartoznak azok az ajánlások, amelyek szerint a felügyeleti hatóságoknak és az EDPB-nek elő kell mozdítaniuk az 01/2022. sz. iránymutatás vonatkozó részeinek megismerését, és fel kell hívniuk az adatkezelők és az érintettek figyelmét kötelezettségeikre, illetve jogaikra. Ezen túlmenően ezeket az iránymutatásokat némileg aktualizálni lehetne, különösen az Európai Unió Bírósága legutóbbi, a hozzáférési joggal kapcsolatos döntéseinek megfelelően. Ezeket az ajánlásokat a jelentés összefoglalója is tartalmazza.

A részt vevő adatvédelmi hatóságok kétharmada „közepes” és „magas” kategória között értékelt a válaszadó adatkezelők megfelelésének szintjét a hozzáférési jog tekintetében. A megfelelés szintjét befolyásoló egyik fontos tényező az adatkezelőkhöz beérkező hozzáférési kérelmek mennyisége, valamint a szervezet mérete volt. Pontosabban, a nagyobb méretű vagy több hozzáférési kérelmet fogadó adatkezelők nagyobb valószínűséggel értek el magasabb szintű megfelelést, mint a kisebb erőforrásokkal rendelkező kis szervezetek.

A jelentés továbbá áttekinti a felügyeleti hatóságok által már végrehajtott vagy folyamatban lévő intézkedéseket, beleértve az iránymutatásokat, a felügyeleti hatóságok végrehajtási és egyéb (konferenciákra és tájékoztató kampányokra vonatkozó) intézkedéseit is.

A közösen elfogadott kérdőív és a részt vevő felügyeleti hatóságok – beleértve a NAIH-ot is – (angol nyelvű) **nemzeti jelentései** – amelyek további részleteket tartalmaznak a kapott

eredményeiről, valamint a nemzeti szintű elemzésekről és észrevételekről – **a jelentés mellékletében található.**

A jelentés és annak mellékletei (angol nyelven) elérhetőek az EDPB weboldalán:

https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/other/coordinated-enforcement-action-implementation-right-access_en

- A jelentés:
https://www.edpb.europa.eu/system/files/2025-01/edpb_cef-report-2024_20250116_rightofaccess_en.pdf
- A melléklet 157. oldalán található a NAIH jelentése:
https://www.edpb.europa.eu/system/files/2025-01/edpb_cef-report-2024_20250116_annex_en.pdf

A jelentés elfogadását követően az EDPB (is) közleményt adott ki:

https://www.edpb.europa.eu/news/news/2025/cef-2024-edpb-identifies-challenges-full-implementation-right-access_en

Korábbi (a kérdőíves felmérés indulásakor kiadott) közlemények:

- NAIH:
<https://naih.hu/hirek/619-koezlemany-az-europai-adatvedelmi-testuelet-altal-a-2024-evre-prioritaskent-meghatározott-a-hozzaferesi-jog-ervenyesitesere-fokuszalo-oesszehangolt-fellepes-tenyleges-megkezdeserol>
- EDPB:
https://www.edpb.europa.eu/news/news/2024/cef-2024-launch-coordinated-enforcement-right-access_en

Budapest, „az elektronikus aláírás és időbélyeg szerint”

Dr. habil. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár